

5. R a m s k a p e l l e :

Middeleeuwse Steenbakkerijen.

167-168

Het is aan sommige geschiedkundigen bekend dat de stad Brugge in de Middeleeuwen tegelovens en steenovens bezat te Ramscapelle. Zo vermelden de rekeningen van de stad Brugge van 1413-14 f° 26 r°, dat men zou "vermakene der stede tegelhoven te Ramscapelle" en dat Jan fs Pieter van Ramscapelle 44 last tegels gemaakt had "daer toe de stede leverde erde, hoven ende daring".

In de laatste weken hebben we de ligging van een paar van deze steenovens kunnen vaststellen. Dit hebben we te danken aan het aanleggen van de nieuwe weg van Heist naar Zelzatebrug. Die nieuwe weg wordt nu ten westen van het dorp van Ramscapelle, recht door de weiden getrokken. De graafmachines, die in deze weiden gewerkt hebben, hebben door het wegsteken van de graszode, het terrein van een steenbakkerij blootgelegd.

Enkele gehele moefen van het formaat 28x13x6 cm werden gevonden; ook veel halve moefen en een groot weld bedekt met steengruis. De plaats waar de oven gebrand heeft, kan men op dit ogenblik goed zien. Daar ligt een dikke laag halfgebakken aarde en donkergroene sintels. Ook klompen misbaksels van groengekleurde moefen werden naar boven gehaald, en stukken van groengeglazuurde moefen.

Deze steenbakkerij ligt in het 67e begin van Reigaartsvliet met de zuidoost zijde vlak tegen de Noordwatergang. Langs deze watergang en, verder zuidwestelijk, langs Stapelvoorde en de Eevoorde, werden de moefen op platte schuiten naar Brugge gevoerd. Langs dezelfde wag bracht men uit Brugge het nodige materiaal voor de ovens aan.

Waar de watergang langs de steenoven loopt, is hij bijna 3 maal breder dan elders. Dat was nodig om een aanlegplaats te hebben en de schuiten te kunnen laden, lossen en draaien. Nu er veel water staat in de Noordwatergang, kan men

die verbreding goed opmerken. Een drietal moefen en een klomp groenachtig misbaksel werden naar het Poldermuseum te Lissewege overgebracht.

o
o o

Ongeveer 300 meter ten noorden van gemelde steenbakkerij, werd ons door dhr K. Deneve van Ramskapelle een laaggelegen weide aangewezen, die in één van de hoeken een hoge plaats heeft. Volgens de overlevering is dit alles het terrein van een vroeger steenbakkerij. We hebben er inderdaad een paar stukjes van moefen gevonden. Deze steenoven ligt in het 66e begin van Reigaartsvliet, dichtbij een watergang die uitmondt in de Poortersgatader. Deze laatste loopt zuidwaarts naar de Noordwatergang.

o
o o

Door het onderzoeken van de ommeloper van Reigaartsvliet, hebben we het bestaan van nog twee steenbakkerijen te Ramskapelle kunnen te weten komen. In het 62e begin, ligt een perceel dat "de Steenmaet" noemt. Het is echter ingenomen door de Schipdonkvaart. Ook dit steenovenveld lag bij een ader die in de Poortersgatader loopt.

Tenslotte vermeldde de ommeloper in het 66e begin van Reigaartsvliet een groot stuk land dat Poets Oostland noemt. Een deel ervan heet "de Steenovenbilck". Ook deze steenoven ligt bij eerstgenoemde ader die in de Poortersgatader uitkomt.

De ligging van bedoelde steenbakkerijen wijst op het belang, dat de waterwegen in de middeleeuwen in onze srteek hadden, voor het ~~aan~~voeren van de nodige grondstoffen en voor het wegvoeren van de produkten van de streek.